

FINANSMAN SEKTÖRÜ

2018 yılsonu itibarıyla 14 şirketin faaliyet gösterdiği finansman sektörünün büyük kısmını, taşıt finansmanı yapan 8 adet şirket oluşturmaktadır. 2014 yılında sektörün finansman alacaklarının %95,6'sını taşıt kredileri oluştururken, elektronik ürünler, züccaciye, beyaz eşya vb. ürünlerin satışı yapan şirketlerin (Evcir, Turkcell, Hemenal gibi) sektöre girmesi ile bu yapı değişmiş, taşıt kredilerinin oranı %80,3'e kadar gerilemiş ve müşteri sayısı hızla artmaya başlamıştır. Turkcell ve Evcir bu sektöre girmeden önce brüt finansman kredilerinin %63,7'si yabancı sermayeli kuruluşlardan gelirken, yerel sermayeli bu şirketlerin katılımı sonucunda bu oran %51,6'ya düşmüştür. Ayrıca mortgage kredisi vermek amacıyla kurulan finansman şirketleri her geçen yıl kan kaybetmeye devam etmiş ve toplam finansman alacakları içinde konut kredilerinin payı %1'in altına inmiştir.

Finansman sektörü 2018'in ilk yarısına kadar büyümeye devam etmiştir. Ancak, bir taraftan Ağustos 2018'de yaşanan yüksek devalüasyon özellikle ithal araç fiyatlarının artmasına neden olurken, yükselen faizler de finansman kredisi faiz oranlarının artmasına neden olmuştur. Bu faktörler, Temmuz- Eylül döneminde yeni açılan 1. el bireysel taşıt kredilerinin adet olarak %29,9 küçülmesine neden olmuştur. Buna mukabil aynı dönemde yeni açılan 2. el bireysel taşıt kredi adedindeki %33,5 artışın etkisiyle ise yeni açılan toplam kredi adedindeki azalma %2,6 ile sınırlı kalmıştır. Bu azalmanın etkisiyle yılın son 3 ayında finansman şirketlerinin aktif büyüklüğü bir önceki çeyreğe göre %9,1 küçülerek 39,7 milyar TL'ye gerilemiştir. 2017 yıl sonuna göre sektörün aktif büyümesi %1,5 ile sınırlı kalırken finansman şirketlerinin net finansman alacakları %5,1 oranında azalmıştır. Piyasa koşulları nedeniyle finansman şirketleri bu dönemde yeni kredi kullandırma imkanı olmadığından nakitte kalmayı tercih etmişler ve sektörün nakit değerleri 2018'de bir önceki yılın aynı dönemine göre %20,2 oranında artış göstermiştir.

Sektörün net finansman kredilerinin %70-75'i, otomotiv imalatçısı olan firmalar tarafından kendi ürünlerinin finansmanını sağlamak üzere kurulan (captive companies) şirketlere aittir. Bu nedenle otomotiv sektöründeki %35 daralmadan birebir etkilenen finansman sektörünün toplam müşteri sayısı da daralmıştır. 2018'de yaşanan ekonomik krizin yol açtığı alım gücünde ortaya çıkan azalmadan, kur krizinden dolayı taşıt ve elektronik ürünlerde meydana gelen fiyat artışlarından ve tüketimi kısma yönünde BDDK tarafından alınan tedbirlerden dolayı sektörün Eylül 2018'de 4,7 milyon adete yükselen müşteri sayısı 4,5 milyon adete inmiştir. Sektörde, müşteri sayısının ve net finansman kredilerinin 2019 yılında da azalmaya devam etmesi beklenmektedir.

2018 yılında sektörün tahsili gecikmiş alacağı (TGA) hızla %2,7'den %6,6'ya yükselmiştir. Kur artışlarından en çok etkilenen tüzel kişilerin kullandığı taşıt kredilerindeki tahsili gecikmiş alacakların 2,85 kat artış göstermesi TGA oranının artmasındaki ana etkidir. Bununla birlikte toplam brüt kredilerin %18,2'sini oluşturan diğer ürünler (elektronik, beyaz eşya, züccaciye vb) için kullanılan kredilerdeki TGA'lar da 2,8 kat artış göstermiştir. Bu piyasa koşullarının 2019 yılında da devam edeceği beklentisi göz önüne alındığında, önümüzdeki dönemde de TGA oranındaki artışın devam etmesinin muhtemel olduğu düşünülmektedir.

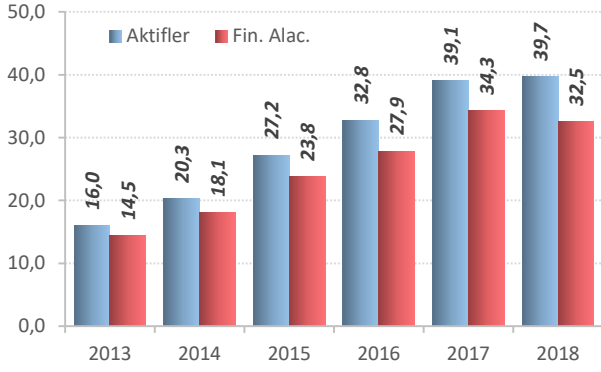
2018 yılında karlılık açısından kötü bir yıl geçiren finansman sektörünün net karı, faiz gelirlerindeki artışa rağmen finansman maliyetleri ve ayrılan karşılıklardaki artış nedeniyle %9,9 azalış göstermiştir. Sektörde YP cinsi kredi kullanımının toplam kredilere oranının %36,7 olması nedeniyle net kambiyo zararı 5 kat artış göstermiştir. Ancak finansman şirketleri kullanmış oldukları türev ürünler ile kambiyo zararının etkisini 2,7 kata çekmeyi başarmışlardır. Finansman maliyetleri ve karşılıkların karlılık üzerindeki baskısının 2019 yılında da devam etmesi beklenmektedir.

Sektörün özkaynakları olağanüstü yedeklerdeki %43,7'lik artışın etkisiyle %6,8 artış göstermiştir. Bu durum şirketlerin 2019 yılına ihtiyatlı girmek istemelerinin bir nedeni olarak yorumlanabilir. Bununla birlikte daralmanın ve özkaynaklardaki artışın etkisiyle sektörün kaldıraç oranı düşmüştür. Ancak hala banka dışı finans sektörleri içinde en yüksek kaldıraç ve en düşük özkaynak ile faaliyet gösteren sektör finansman sektörüdür.

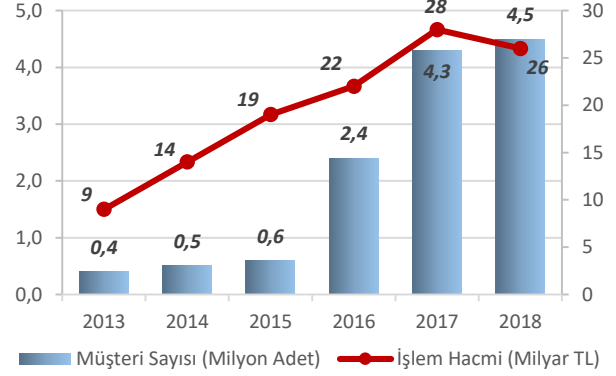
6 Aralık 2018 tarihinde Bloomberg haber kanalında çıkan bir habere göre, BDDK tarafından Finansal Kurumlar Birliği üyesi olan factoring, leasing ve finansman şirketlerinin 20 milyon TL olan ödenmiş sermaye rakamının 2019 yıl sonuna kadar 30 milyon TL'ye yükseltilmesi konusunda çalışma yapılmaktadır. Sektörün sermaye yapısının güçlendirmesi konusunda yapılan bu çalışma tarafımızca olumlu karşılanmakta olup, 2017 yıl sonu itibarıyla sektörde sadece 4 şirketin ödenmiş sermayesi 30 milyon TL'nin altında yer almaktadır. Bu şirketlerin de sermayelerini yükseltebilecek güçte ve istekte oldukları düşünülmektedir.

GÖSTERGELER

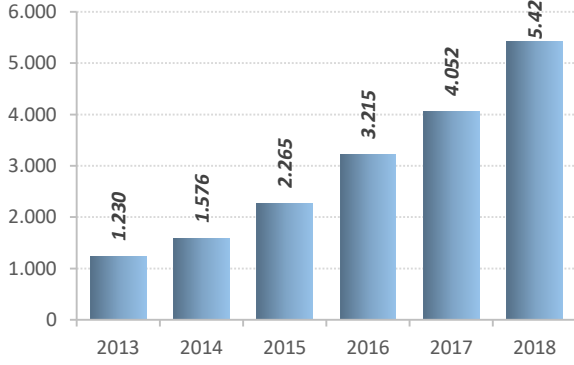
Şekil 1- Aktifler ve Net Fin. Alacakları, Milyar TL

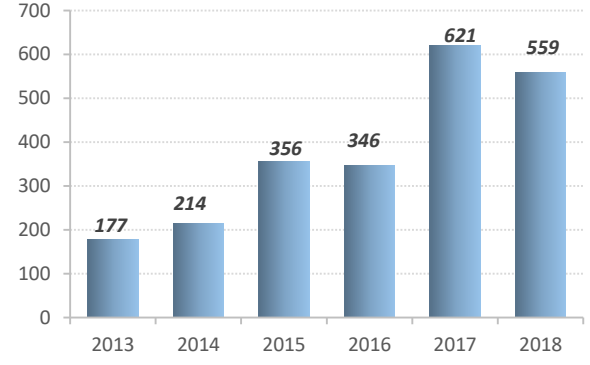
Şekil 2- Müşteri Sayısı ve İşlem Hacmi

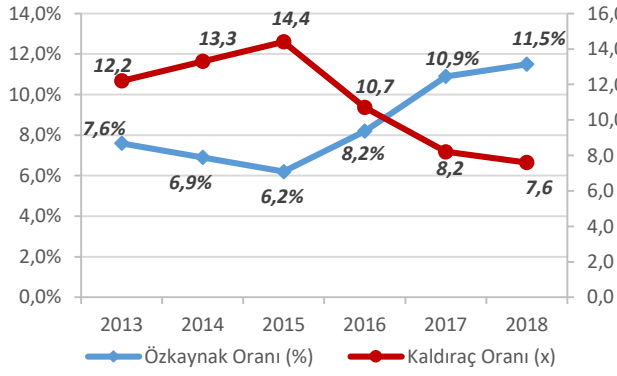
Şekil 3-Sektörün Faiz Gelirleri, Milyon TL

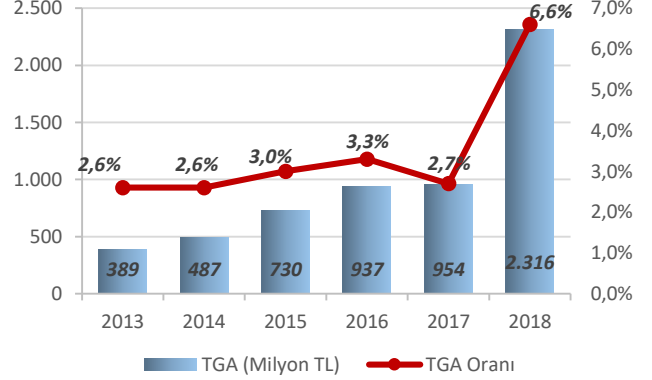
Şekil 4- Sektörün Net Karı, Milyon TL

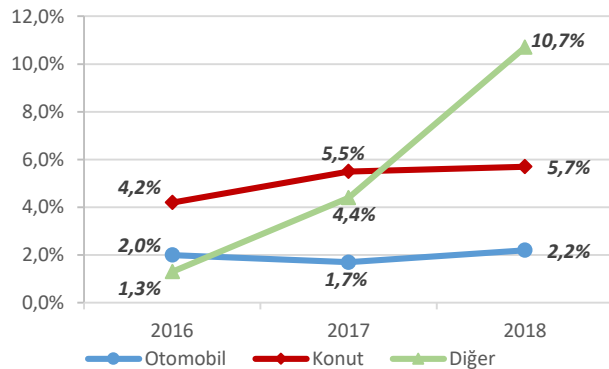
Şekil 5-Özkaynak ve Kaldıraç Oranı

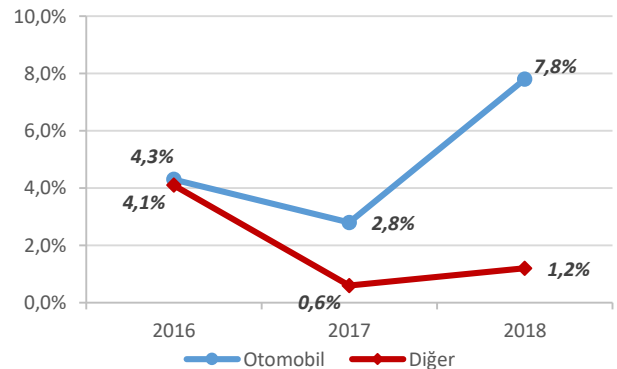
Şekil 6- TGA ve TGA Oranı

Şekil 7. Gerçek Kişilerin TGA Oranları

Şekil 8. Tüzel Kişilerin TGA Oranları

İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Müselles Sok. Onur İş Merkezi No:1/2
Şişli / İSTANBUL

Tel: 0212 272 01 44

Fax: 0212 257 54 85

Sıla Mersin – Kredi Derecelendirme Uzmanı

sila@turkrating.com

Bu rapordaki bilgiler ve yorumlar, kamuya açık, güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan temin edilen bilgilerden derlenmiştir. Bununla beraber, bu raporda geçen bilgilerin kullanılması veya bu raporun yararlandığı kaynaklardaki hata ve eksikliklerden doğan bilgilerin kullanılması sonucunda yatırımcıların uğrayabilecekleri doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. sorumlu tutulamaz. Bu raporlar hiçbir şekilde menkul kıymetlerin alımı veya satımı konusunda tavsiye olarak yorumlanmamalıdır. Kullanan ancak kendi bilgi, inisiyatif ve değerlendirmesi ile hareket edecektir.
